

NY MUSIK

i samarbete med
Wärenstams

Hegdal möter Otte

Herbarium II

48 *Signum*

43 *Termini*

7 *Nota*

49

21

27 *Flexus*

18

25

56

5

2 *Alea*

40 *Canis*

24 *Imago*

41 *Palus*

39 *Crux*

1 *Medium*

55

12

10

20 *Margines*

52 *Densitas*

6

22

Stundenbuch

7

2

31

20

26

16

13

38

23

12

6

14

10

9

1

39

28

40

33

21

24

44

32

Kristine Scholz – piano

Onsdag den 2 juni 2021 kl. 19.00

Wärenstams, Borås

Varav denna väl smått oväntade dialog? Vad kan **Magne Hegdal** (f.1944) och **Hans Otte** (1926–2007) männe tänkas ha gemensamt? Inte mycket, kan det till förstone tyckas. Förutom en gedigen klassisk förankring – Otte studerade piano för Walter Giesecking och komposition för Paul Hindemith, och Hegdal får väl bland mycket annat sägas vara specialist på både Carl Philipp Emanuel Bach och Anton Reicha – är det nog främst intresset för John Cage som förenar dem. Och så har de skrivit var sin stor pianocykel som består av många små satser – 57 respektive 48 stycken. Ett urval ur dessa båda verk möts här i ett oavbrutet replikskifte.

I förordet till *Herbarium II – 57 Piano Flowers* (1974/2002) skriver Magne Hegdal bland annat:

Herbarium II är en reviderad (omkomponerad) version av det ursprungliga Herbarium från 1974. Det skall betraktas som det slutgiltiga Herbarium, och ersätta den äldre versionen (som inte skall framföras, eftersom den enbart är en skiss till det nuvarande verket).

Stycket har komponerats genom att utveckla en uppsättning regler för slumpberäkningar, och själva musiken är i sin helhet ett resultat av dessa beräkningar; samma strikta procedur har följts hela vägen, men vidden av de möjliga resultaten är sådan att variationen är garanterad.

Det grundläggande elementet i varje stycke är ett (slumpvis) urval av givna rytmiska möjligheter. Varje stycke har också sin egen tonala individualitet (uppnådd genom urval och differentiering inom den kromatiska skalan). Materialet har utvecklats i perioder av skiftande längd och omfång (d.v.s. disposition inom nio möjliga oktaver).

Tempo och dynamik överläts åt musikern. (En minut kan vara en rimlig genomsnittslängd.) Tempot får inte ändras eller varieras inom det enskilda stycket (inget rubato!) – om det inte uttryckligen föreskrivs.

Pianisten skall försöka finna den karaktär som är bäst lämpad för varje stycke – den perfekta tolkningen är att förmedla vad musiken själv ”vill säga” – och inte tvinga på den en förutfattad uppfattning. Det innebär en mycket personlig attityd (att ”lyssna på musiken” betyder i själva verket att lyssna på sig själv) – och naturligtvis finns det många ”riktiga tolkningar” (de kan till och med skilja sig radikalt från varandra – i tempo, dynamik och karaktär).

Nr. 5, exempelvis, är försedd med en instruktion (som citerar J.M. Hauer: ”Ausdruck je nach der Farbe”) som innebär att varje ackord skall spelas med hänsyn till

sin egen karaktär; men stycket kan lika gärna spelas *senza espressione*, eller med ett enda uttryck rakt igenom, eller formas på det ena eller andra sättet (att styckena är så korta utesluter inte förändring och variation av karaktären).

Musiken kan framföras som individuella stycken, i grupper, i mer eller mindre omfattande urval (i valfri ordning), eller i sin helhet. Verkets specifika karaktär kan emellertid bara klargöras genom ett ganska omfattande urval (som tydliggör dess enhetlighet och variation).

En del av styckena har latinska undertitlar, som mestadels syftar på strukturella konfigurationer utan någon som helst koppling till själva musiken.

The image displays a musical score for a piece titled "Herbarium 7". It consists of five systems of piano music, each with a treble and bass staff. The score is written in a key signature of one flat (B-flat) and a 3/8 time signature. The music is characterized by intricate rhythmic patterns, including frequent triplets and sixteenth-note runs. Various musical notations are used, such as slurs, accents, and ornaments (marked with a star symbol). The piece concludes with a double bar line and repeat dots. The overall style is that of a classical or early modern keyboard or piano work.

Stundenbuch (1991–98) är Hans Ottes (f.1926) omfångsrikaste pianoverk, uppdelat i fyra avdelningar, var och en med tolv stycken – alltså en komposition om sammanlagt 48 mestadels minuttlånga satser. *Stundenbuch* är det tyska ordet för tidegärd, det vill säga en bönbok för dagens olika timmar. I *Stundenbuch* är harmoniken – som i föregångaren *Das Buch der Klänge* – inte längre baserad på det förgångnas idiom, utan utvecklas huvudsakligen som ett slags symmetrier runt en imaginär mittaxel, i ständig motrörelse. Musiken utgår alltså inte längre från den traditionella harmoniken utan snarare från en närmast arkitektonisk föreställning. Här finns följaktligen ett tydligt abstrakt, eller kanske snarare konstruktivistiskt element. Den kromatiskt färgade melodiken rör sig oftast framåt med små, små tonsteg. Inte heller den rytmiska notationen är längre traditionell, utan tiden mäts ut i grafiskt noterade avstånd.

The image shows a page of musical notation for 'Stundenbuch 1'. It features three systems of staves. The first system begins with a 'M' marking and contains dynamic markings 'p', 'mp', and 'p'. The second system includes 'mf', 'p', 'f', 'mp', and 'p'. The notation is characterized by long horizontal lines and curved brackets, indicating a highly graphic and abstract musical structure. The piece concludes with a double bar line at the end of the third system.

(Stundenbuch 1)